

ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN
SUUNNITELMA

HIKLU
ONNETTOMUUKSIEN
EHKÄISYN
SUUNNITELMA
2023,
KESKI-UUDENMAAN
PELASTUSLAITOS

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman ja sen muutokset hyväksyy pelastusjohtaja. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma päivitetään vuosittain ja muutenkin, mikäli siihen on erityinen syy. Suunnitelma annetaan tiedoksi pelastuslautakunnalle. Aluehallintovirasto valvoo valvonnan toteuttamista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa

Onnettomuuksien ehkäisytöiminnan maksut on määritelty pelastuslaitoksen taksaluettelossa. Pelastuslaitoksen maksut ja taksat hyväksyy pelastuslautakunta.

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma on julkinen asiakirja.

Vantaalla 19.12.2022

pelastusjohtaja Jyrki Landstedt

Sisällysluettelo

1. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman tarkoitus ja tavoitteet	3
2. Palvelutasopäätöksen, riskianalyysin ja ilmiöiden vaikutukset suunnitelmaan4	
3. Toimintaympäristöistä nousevat tarpeet ja niihin kohdistetut palvelut	5
4. Palveluiden kuvaus	11
4.1 Turvallisuusviestintä.....	11
4.1.1 Turvallisuuskasvatus.....	12
4.1.2 Turvallisuuskoulutus	12
4.1.3 Neuvonta ja opastus	12
4.1.4 Mediaviestintä.....	12
4.1.5 Yleisötilaisuuksissa toteutettava turvallisuusviestintä	12
4.2 Valvonta.....	13
4.2.1 Määräaikainen valvonta	13
4.2.2 Asuinrakennusten valvonta.....	13
4.2.3 Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely	13
4.2.4 Ylimääräinen valvonta.....	14
4.2.4.1 Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä.....	14
4.2.4.2 Yleisötapahtumat.....	14
4.2.4.3 Tilapäismajoitus	15
4.3 Kemikaalivalvonta	15
4.3.1 Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden valvonta	15
4.3.2 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta.....	16
4.3.3 Öljyntorjuntavalmiuden valvonta	16
4.3.4 Pyroteknisten tuotteiden valvonta	16
4.3.5 Öljylämmityslaitteistot	17
4.4 Asiantuntijapalvelut	17
4.4.1 Päivystävä palotarkastaja	17
4.4.2 Rakentamisen suunnittelun ohjaus ja kaavalausunnot	17
4.4.3 Pelastustoimen laitteet.....	18
4.4.4 Viranomaisyhteistyö.....	18
4.4.5 Palontutkinta.....	19
5. Palveluiden toteutus vuonna 2023	20
5.1 Turvallisuusviestintä.....	20
5.1.1 Turvallisuuskasvatus ja -koulutus.....	20
5.1.2 Muu turvallisuusviestintä.....	22
5.1.2.1 Kampanjat	22
5.1.2.2 Tapahtumat, teemapäivät ja paloasemavierailut	22
5.1.2.3 Mediaviestintä.....	22
5.2 Valvonta.....	22
5.2.1 Määräaikainen valvonta muissa kuin asuinrakennuksissa	22
5.2.2 Asuinrakennusten valvonta.....	24
5.2.3 Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely	25
5.2.4 Ylimääräinen valvonta.....	25
5.2.4.1 Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä.....	25
5.2.4.2 Yleisötapahtumat.....	26
5.2.4.3 Tilapäismajoitus	26
5.3 Kemikaalivalvonta	26
5.3.1 Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden valvonta	26
5.3.2 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta.....	26
5.3.3 Pyroteknisten tuotteiden valvonta	27
5.3.4 Öljylämmityslaitteistot	27
5.4 Asiantuntijapalvelut	27
5.4.1 Päivystävä palotarkastaja	27

5.4.2	Rakentamisen ohjaus ja kaavalausunnot	27
5.4.3	Pelastustoimen laitteet.....	28
5.4.4	Palontutkinta.....	28
Lähdeluettelo		29

Liitteet

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

1. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman tarkoitus ja tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmassa määritetään kokonaisuutena pelastuslaitoksen valvontatoiminta, asiantuntijapalvelut sekä turvallisuusviestintä.

Uudenmaan alueen pelastuslaitosten (HIKLU) yhteinen onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma tukee ja kehittää palveluiden yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä sekä riittävien voimavarojen kohdentamista oikeisiin toimenpiteisiin oikea-aikaisesti. Toiminnassa ja sen suunnittelussa otetaan entistä paremmin huomioon asiakas ja kehitetään palveluita asiakaslähtöisesti.

HIKLU-yhteistyön avaintavoitteita ovat asiakaspalvelun yhtenäistäminen Uudenmaan alueella, suuronnettomuuksiin ja vaativiin johtamistilanteisiin liittyvän suorituskyvyn parantaminen, palvelutasopäätöksen mukaisen palvelutason saavuttaminen ja työhyvinvoinnin kehittyminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Onnettomuuksien ehkäisytyötä ohjaa erityisesti avaintavoite asiakaspalvelun yhtenäistämistä.

Pelastuslaitoksen on pelastuslain 78§:n mukaan valvottava alueellaan pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa määritetään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvataan, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan. Kemikaaliturvallisuuslain 27 a § mukaisesti vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden valvonta voidaan myös sisällyttää valvontasuunnitelmaan. Valvontasuunnitelman tulee perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen.

Lisäksi pelastuslaitoksen on pelastuslain 27§:n mukaan huolehdittava alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Tavoite on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen, varautuminen onnettomuuksien torjuntaan, asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurauksien rajoittaminen.

Pelastustoimelle on asetettu pelastuslain 43§:ssä velvoite onnettomuuskehityksen seurantaan. Tähän kuuluvat onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Näistä on tehtävä johtopäätöksiä, joiden perusteella on ryhdyttävä toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Toinen velvoite liittyy yhteistyöhön onnettomuuksien ehkäisyssä, josta määrätään pelastuslain 42§:ssä. Pelastuslaitosten tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteitä suunnitellaan ja kohdennetaan entistä vahvemmin riskiperusteisesti esimerkiksi hyödyntämällä ja kehittämällä Uudenmaan alueen yhteistä riskianalyysiä. Onnettomuuksien ehkäisyssä hyödynnetään palontutkinnalla tuotettua tietoa.

2. Palvelutasopäätöksen, riskianalyysin ja ilmiöiden vaikutukset suunnitelmaan

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma perustuu palvelutasopäätökseen, Uudenmaan pelastuslaitosten yhteiseen riskianalyysiin sekä Sisäministeriön Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelmaan. HIKLU-alueen pelastuslaitosten palvelutasopäätökset on laadittu vuosille 2021–2024. Palvelutasopäätöksessä määritellään pelastuslaitoksen toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat sekä tarjottavat palvelut ja niiden taso.

Palvelutason tulee vastata alueen riskejä ja uhkia, mitä varten Uudenmaan pelastuslaitokset ovat laatineet yhteistyössä riskianalyysin. Riskianalyysissa on esitetty toimintaympäristön kuvaus sekä siinä tapahtuneet ja ennustettavat muutokset ja muutosvoimat, onnettomuustilastojen ja asiantuntija-arvioiden perusteella tunnistetut keskeiset uhkat ja riskit, joihin pelastuslaitosten tulee varautua sekä arvio palvelutasosta suhteessa riskianalyysissa tunnistettuihin riskeihin. Osana riskianalyysityötä on tunnistettu Uudenmaan erityistä tarkastelua vaativat kohteet ja näihin kohdistuvat onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteet on määriteltä pelastuslaitoskohtaisissa osioissa.

Uudenmaan pelastuslaitoksilla on käytettävissään useita erilaisia riskienhallinnan keinoja, joilla toimintaympäristön uhkiin ja riskeihin vastataan. Osa keinoista on ennaltaehkäiseviä ja niillä pyritään ensisijaisesti vähentämään onnettomuuksien lukumäärää sekä varautumaan onnettomuuksiin ja minimoimaan niiden seurausvaikutuksia etukäteen. Näillä onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteillä tuetaan yksittäisten ihmisten, yhteisöjen ja yhteiskunnan toimijoiden omatoimista varautumista sekä parannetaan heidän valmiuksiaan huolehtia ja ottaa vastuuta omasta ja ympäröivän yhteiskunnan turvallisuudesta.

HAVAINTO	TOIMENPITEET
Ikääntyneiden ja vieraskielisten osuus väestöstä kasvaa.	<ol style="list-style-type: none"> Järjestö- ja viranomaisyhteistyön lisääminen Turvallisuusviestinnän kielivalikoima ja selkokielisyyden lisääminen
Teknologian kehitys	<ol style="list-style-type: none"> Henkilöstön suorituskykyvaatimusten määrittäminen ja osaamisen kehittäminen. Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa.
Päivittäisten onnettomuuksien riskit ja niiden hallitseminen <ul style="list-style-type: none"> - rakennus- ja rakennuspalovaarat - maastopalot - tieliikenneonnettomuudet - kiireelliset ihmisen pelastustehtävät - vaarallisten aineiden onnettomuudet ja öljyvaHINGOT	<ol style="list-style-type: none"> Palontutkinnan tietojen järjestelmällistä hyödyntämistä riskianalyysityössä, toiminnan suunnittelussa ja oman toiminnan kehittämisessä pitää vahvistaa.
Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt	<ol style="list-style-type: none"> Viestintään panostaminen Omatoimisen varautumisen valmiuksien parantaminen

Keskeiset havainnot yleisestä toimintaympäristöstä liittyvät väestörakenteen muutoksiin, teknologian kehitykseen sekä sään ääri-ilmiöiden ja niiden aiheuttamien seurausvaikutusten lisääntymiseen.

3. Toimintaympäristöistä nousevat tarpeet ja niihin kohdistetut palvelut

RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Rakentaminen keskittyy Uudellamaalla taajamakeskuksiin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Väestönkasvun paine ja kaupungistuminen pakottavat löytämään uusia keinoja asuntotuotannon, palveluiden ja toimitilojen lisäämiseksi. (1)

Korkeaa ja matalaa rakentamista sekä asuin- ja julkisia tiloja yhdistelevät, haastavat kaupunkirakentamisen kohteet yleistyvät kasvukeskuksissa, jotka sijaitsevat liikenneväylien läheisyydessä. (2) Myös teknologinen kehitys asettaa uudenlaisia haasteita rakentamisen turvallisuudelle. Ekologinen rakentaminen ja ekologisten materiaalien käyttäminen lisääntyvät.

Ilmastonmuutos lisää sään ääri-ilmiöiden toistuvuutta ja kuormitusta kaupunkiympäristössä. (3)

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että turvallisuusnäkökulma huomioidaan suunnittelussa ja rakentamisessa.

	Riskiin vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Rakennuspalot	Haastavan kaupunkirakentamisen kohteet yleistyvät. Uudet teknologiset ratkaisut lisääntyvät (esim. aurinkopaneelit, sähköautot). Ekologiset rakennusmateriaalit lisääntyvät. Tiheä kaavoittaminen ja haastava kaupunkirakentaminen voivat lisätä onnettomuuspaikan saavuttamisen haasteellisuutta.	Haastavat kohteet sekä teknologian ja rakentamisen kehitys tulee huomioida annettaessa asiantuntijalausuntoja uudis- ja korjausrakentamisessa. Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen, esimerkiksi pelastustiekoeajoin ja kaavalauseunnoilla. Pelastuslaitoksen ohjeista tiedottaminen ja sisällön kouluttaminen eri sidosryhmille.
Kaupunkitulvat ja myrskyvahingot	Sään ääri-ilmiöiden toistuvuus lisääntyy ja vaikutukset voivat olla merkittävämpiä.	Kaupunkitulvat, tuulen aiheuttamat vauriot ja muut häiriötilanteet tulee minimoida kaavoituksessa ja uudisrakentamisessa.

ASUMINEN

Uudellamaalla asuu vuonna 2021 noin 1,7 milj. asukasta (4). Väestö on keskittynyt pääkaupunkiseudulle, ympäryskuntiin ja taajamiin, muilta osin Uudenmaan alue on harvaan asuttua maaseutua. Kaupunkialueilla ja taajamissa erityisesti kerrostaloasuminen on yleistä. (5)

Suomessa 90 % tapaturmaisista kuolemista tapahtuu asunnoissa ja vapaa-aikana, mutta tapaturmakuolleisuus vähentyy tasaisesti. (6) Aiempaa suurempi osa työstä ja opiskelusta tapahtuu kotoa käsin ja oleskelu kotona on lisääntynyt. (7)

Ikääntyneet henkilöt asuvat yhä pidempään kotona ja toimintakyvyltään rajoittuneiden henkilöiden kotihoito yleisty. Vieraskielisten osuus väestöstä kasvaa, mikä tulee huomioida palveluiden saavutettavuudessa. Myös asuinalueiden eriarvoistumista on havaittu erityisesti pääkaupunkiseudulla. (8)

Teknologian kehitys on keskeisessä roolissa myös asumisen turvallisuudessa. Paloturvallisuuteen vaikuttavat esimerkiksi täyssähköisten kulkuvälineiden, aurinkopaneelien ja litiumakut yleistymisen. (9)

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asuinympäristöt ovat turvallisia ja jokaisella on edellytys huolehtia turvallisuudestaan.

Riskit	Riskiin vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Asuinrakennuspalot	Tyypillisimmin syynä ihmisen toiminta. Toimivat palovaroittimet puuttuvat yli puolesta paloasunnoista. Rajoittunut toimintakyky ikääntyvillä ja erityisryhmillä voi lisätä syttymän todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta. Vieraskielisen väestön määrä kasvaa ja heidät tavoitetaan muuta väestöä heikommin. Uudenlainen teknologia kodeissa lisääntyy. Energiakriisi lisää tulisijojen ja muiden vaihtoehtoisten lämmittimien käyttöä ja polttoaineiden varastoja kasvatetaan.	Asiakkaiden neuvonta, päivystävä palotarkastaja, sidosryhmäyhteistyö. Turvallisuuskoulutus ja turvallisuusyhteistyö. Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi ja valvontakäynnit. Nuohousvikailmoitusten käsittely. Turvallisuusviestintää tulee tarjota selkosuomeksi sekä yleisimmillä alueen vierailta kielillä.
Tapaturmat	Ikääntyvien asuttaminen kotona voi lisätä tapaturmien todennäköisyyttä.	Viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö Turvallisuuskoulutus ja viestintä.
Heikentynyt turvallisuustilanne	Kansalaisten tietoisuus väestönsuojien kunnossapidon ja omatoimisen varautumisen velvoitteista kasvaa.	Asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointi ja valvontakäynnit. Turvallisuusviestintä

TYÖ

Uudellamaalla on noin 770 000 työpaikkaa, joista jopa noin 600 000 sijaitsee pääkaupunkiseudulla. Työpaikkojen määrässä on havaittavissa nouseva trendi. (5)

Etätyö on lisääntynyt korona-pandemian myötä ja trendinä ovat myös työskentelytilat, joissa henkilöt vaihtuvat jopa päivittäin. (7) Erilaisten työntekomuotojen lisääntyminen ja työn rakenteiden muuttuminen vaikuttavat siihen, keitä työtiloissa oleskelee ja millaiset heidän turvallisuustaitonsa ovat.

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että työympäristöt ovat turvallisia ja niiden turvallisuudesta osataan huolehtia omatoimisesti.

Riskit	Riskiin vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Rakennuspalot	Toimivat palovaroittimet puuttuvat 85% rakennuspalloissa tai rakennuspalovaaroissa, jotka tapahtuvat muissa kuin asuinrakennuksissa. Alkusammutusta yritetään keskimäärin vain noin kolmasosassa rakennuspalloista, jotka tapahtuvat muissa kuin asuinrakennuksissa.	Turvallisuusviestintä ja työympäristöihin kohdistetut turvallisuuskoulutukset. Määräaikaaisessa valvonnassa annetaan ohjausta ja neuvontaa omatoimisesta varautumisesta.
Tapaturmat	Työpaikkatapaturmataajuus eli tapaturmien määrä suhteessa työtunteihin on kansallisesti ollut pitkällä aikavälillä laskussa. (10) Työtapaturmien määrän kehitys on toimialariippuvaa. Maatalousyrittäjien työtapaturmasuhde on lähes kolminkertainen palkansaajiin verrattuna. (11)	Edistetään omatoimista työympäristöjen turvallisuudesta huolehtimista turvallisuusviestinnällä ja työympäristöihin kohdistetuilla turvallisuuskoulutuksilla.
Vaarallisten aineiden onnettomuudet	Syynä tyypillisesti ihmisten huolimattomuus tai teknisen laitteen pettäminen (bensiniin ylitäytöt sekä teollisuuslaitosten häiriöt). (5)	Kemikaalivalvonta Vaarallisten aineiden onnettomuuksien riskiperusteinen huomiointi omatoimisessa varautumisessa.

VARHAISKASVATUS JA OPISKELU

Esi- ja perusopetuksen kautta voidaan tavoittaa Uudellamaalla käytännössä lähes 100 % lapsista. Vieraskielisten oppilaiden lisääntyminen aiheuttaa uudenlaisia haasteita turvallisuusviestinnän ja -koulutuksen toteuttamiselle ja saavutettavuudelle.

Asuinalueiden alueellisen eriytymisen on todettu vaikuttavan oppimenesytukseen. (12) Palveluiden suunnittelussa tulee huomioida turvallisuuskasvatuksen saavutettavuuden yhdenvertaisuus kaikille lapsille ja nuorille.

Oppiminen tapahtuu aikaisempaa useammin avoimessa ympäristössä (13), mikä aiheuttaa haasteensa oppilaitosten paloturvallisuudelle.

Yli puolet Uudellamaalla tapahtuvista koulu- ja päiväkotipaloista on ihmisen toiminnasta aiheutuneita, suurin osa tahallaan sytytettyjä. Koulupalojen määrät vaihtelevat runsaasti vuosittain, mutta trendi on laskeva. (16)

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa oppilaitosten turvallisuus sekä kasvattaa lasten ja nuorten turvallisuustietoja ja -taitoja läpi opintopolun.

Riskit	Riskiä vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Rakennuspalot	Avoimien oppimisympäristöjen vaikutus palo- ja poistumisturvallisuuteen. Luvaton sytyttely ja tahallaan aiheutetut tulipalot ovat merkittävä syy koulupaloissa. Trendi on kuitenkin laskeva.	Kohdennettu ja kattava turvallisuusviestintä sekä turvallisuuskoulutus opintopolun eri vaiheissa. Valvontakäynnit Sytyttelyyn puuttuminen turvallisuuskasvatuksella ja viranomaisyhteistyöllä.
Tapaturmat	Tapaturmia sattuu pääosin välitunneilla ja liikuntatunneilla sekä koulumatkojen aikana. (15)	Kohdennettu ja kattava turvallisuusviestintä sekä turvallisuuskasvatus opintopolun eri vaiheissa.

VAPAA-AIKA

Kesäasukkaita on Uudellamaalla noin 46 000, joista kuitenkin vain 3000 saapuu mökeilleen muualta kuin Uudeltamaalta (5). Kotimaan matkailu on lisääntynyt ja erityisesti pääkaupunkiseudulla asuvien yöpymiset kotimaassa lisääntyivät 50%. (16)

Uudellamaalla on useita suuria yleisötapahatuma-paikkoja ja vapaa-ajan palveluihin panostetaan. Sään ääri-ilmiöt aiheuttavat erityistä riskiä yleisötapahatumien tilapäisiin rakenteisiin sekä laajojen alueiden aluesuunnitteluun.

Tapaturmaisia kuolemia tapahtuu eniten kotona ja vapaa-ajalla. Kansallisesti yleisimmät syyt vapaa-ajan tapaturmissa liikunnan parissa loukkaantumisen lisäksi ovat kaatuminen, kompastuminen, liukastuminen tai matalalta putoaminen. (17)

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa tapahtumien turvallisuus yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä vaikuttaa ihmisten asenteisiin ja vapaa-ajan käyttämiseen.

Riskit	Riskiin vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Kaupunkitulvat ja myrskyvahingot	Sään ääri-ilmiöt lisääntyvät (8)	Yleisötapahatumien valvonta sekä ohjaus, neuvonta ja muut lakisääteiset palvelut (esimerkiksi pelastussuunnitelmien kommentointi). Pelastuslaitoksen ohjeista tiedottaminen ja sisällön kouluttaminen eri sidosryhmille. Valvontakäynnit ja asiakaslähtöinen turvallisuusviestintä yhteistyössä muiden viranomaisten ja turvallisuustoimijoiden kanssa.
Tapaturmat	Tapaturmaisten kuolemien määrässä on havaittavissa laskeva trendi pitkällä aikavälillä, mutta tapaturmakuolleisuus on EU:n kolmanneksi korkein. (6)	Moniviranomaisyhteistyö vapaa-ajan toimijoiden kanssa.

LIIKENNE

Pääkaupunkiseutu sekä siihen liittyvät kasvuvyöhykkeet sijaitsevat pääradan, kehäradan sekä metroverkon varrella. Työmatkaliikennettä kulkee pääkaupunkiseudulle myös Uudenmaan rajojen ulkopuolelta. (5) Vuoteen 2030 mennessä liikennemäärien on ennustettu edelleen kasvavan 34 %. (18) Uudellamaalla sijaitsee myös Suomen suurin lentokenttä sekä vilkasliikenteisiä satamia.

Työmatkaliikenne aiheuttaa piikin onnettomuusmäärien vuorokausivaihtelussa, mutta onnettomuudet aiheuttavat ruuhka-aikoina harvemmin henkilövahinkoja ja vaativat vähemmän pelastustoiminnan resursseja. (14) Pelastustoiminnan tehtävissä kirjattavista vakavista henkilövahingoista valtaosa kirjautuu liikenneonnettomuuksissa, mutta henkilövahinkojen määrässä on Uudellamaalla laskeva trendi. (5)

Liikenteessä yleistyvät teknologian kehittyessä uudenlaiset liikkumismuodot, kuten täyssähköiset autot ja –potkulaadat, jotka aiheuttavat uudenlaisia riskejä liikenteessä.

Pelastuslaitosten riskienhallinnan tavoitteena on vaikuttaa liikennekäyttäytymiseen ja turvalliseen toimintaan onnettomuuspaikalla.

Riskit	Riskiin vaikuttavat trendit	Palvelutarve ja suositus
Liikenneonnettomuudet	<p>Vakavia henkilövahinkoja aiheuttavien liikenneonnettomuuksien määrä vähenee Uudellamaalla (5)</p> <p>Enemmistö suomalaisista kokee osaavansa toimia onnettomuuspaikalla, mutta vain kolmasosa arvelisi osaavansa antaa ensiapua. Enemmistö ei ole koskaan joutunut toimimaan onnettomuuspaikalla. (19)</p> <p>Liikenneonnettomuuspaikoilla syntyvät ruuhkat aiheuttavat haasteita pelastustoiminnan toimintavalmiudessa.</p>	<p>Kohdennettu turvallisuusviestintä ja –koulutus toimimisesta onnettomuuspaikalla. Esimerkiksi teemat valokuvaamiseen ja hälytysajoon liittyen.</p> <p>Pelastustoiminnan edellytysten varmistaminen.</p> <p>Valvontakäynnit liikenteen ja liikkumisen kannalta merkittäviin kohteisiin.</p> <p>Ohjaus ja neuvonta pelastusviranomaisen toimivallan piirissä olevista asioista.</p>

4. Palveluiden kuvaus

Kappaleessa 4 on kuvattu HIKLU-pelastuslaitoksilla toteutettavat onnettomuuksien ehkäisyn palvelut, joilla pyritään saavuttamaan tavoiteltu palvelutaso. Palvelut on jaettu neljään eri osa-alueeseen: Turvallisuusviestintä, valvontatoiminta, kemikaalivalvonta ja asiantuntijapalvelut. Toimintaympäristön kuvauksessa mainittujen riskien lisäksi näillä palveluilla hallitaan ns. päivittäisistä onnettomuuksista aiheutuvia riskejä.

Riskienhallintakeinot

Valvontakäynnit

Paloturvallisuuden itsearviointi

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjaus ja neuvonta

Yleisötilaisuuksien, tapahtumien ja tilapäismajoitusten valvonta

Onnettomuusriski-ilmoitusten käsittely

Vaarallisten kemikaalien ja ilotulitteiden valvonta

Poistumisturvallisuus hoitolaitoksissa sekä palvelu- ja tukiasumisen kohteissa

Maankäytön suunnittelun ohjaus

Päivystävä palotarkastaja

Palontutkinta

Turvallisuusviestintä verkossa, mediassa ja sosiaalisessa mediassa

Turvallisuuskoulutukset

Päivittäiset onnettomuudet							Suuronnettomuudet ja häiriötilanteet				
Asuinrakennusten palot ja -vaarat	Muiden rakennusten palot ja -vaarat	Maastopalot	Treliikenneonnettomuudet	Kiireelliset ihmisen pelastustehävät	Vaarallisten aineiden onnettomuudet	Öljyvahingot	Vakava liikenneonnettomuus	Useampi yhtäaikainen maasto- tai metsäpalo	Myrskyt (rajuilmat ja matalapainemyrskyt)	Laaja kantaverkon sähköhäiriö	"Musta joutsen" ilmiö
x	x					x	x				
x									x	x	
x	x			x	x						
	x	x		x	x			x	x		
x											
	x	x			x	x		x			
	x										
x	x		x		x						
x	x	x			x	x		x	x	x	
x	x										
x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
x	x	x						x	x	x	x

Taulukko 1. Keskeiset palvelutasoa mitoittaviksi määritellyt riskit ja riskienhallintakeinot, joiden keskeisenä tavoitteena on hallita kyseistä riskiä. (5).

4.1 Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestinnällä tarkoitetaan toimenpiteitä, jolla pyritään parantamaan ihmisten ja organisaatioiden turvallisuusosaamista, -asenteita ja -käyttäytymistä. Turvallisuusviestintää voidaan tehdä useilla erilaisilla keinoilla, kuten neuvonnalla, koulutuksella tai mediaviestinnällä. Turvallisuusviestintää toteutetaan sekä erillisinä toimenpiteinä että integroituna muuhun pelastuslaitoksen palvelutuotantoon.

Turvallisuusviestinnän tavoitteena on, että ihmiset ja organisaatiot kykenisivät:

- tunnistamaan riskejä
- ehkäisemään onnettomuuksia ennalta
- varautumaan erilaisiin onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin
- toimimaan oikealla tavalla onnettomuuden tai häiriötilanteen sattuessa
- toipumaan tapahtuneista onnettomuuksista tai häiriötilanteista

Turvallisuusviestinnän toteuttaminen perustuu pelastuslain 379/2011 27§:ssä pelastuslaitokselle asetettuun tehtävään.

4.1.1 Turvallisuuskasvatus

Turvallisuuskasvatus on opetusta ja ohjausta, jolla pyritään kehittämään lasten ja nuorten turvallisuustietoja, -taitoja ja -asenteita.

4.1.2 Turvallisuuskoulutus

Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutus on suunnitelmallista ja kohdennettua opetusta ja ohjausta, jolla pyritään aikuisten turvallisuustietouden ja -osaamisen kehittämiseen.

4.1.3 Neuvonta ja opastus

Turvallisuusneuvonnalla tarkoitetaan pelastuslaitoksen jokaiseen virkatehtävään kuuluvaa neuvontatyötä, joka yleensä kohdistuu yksittäiseen ihmiseen tai ihmisjoukkoon. Turvallisuusneuvonta on satunnaista, lyhytaikaista ja asiakaslähtöisestä tarpeesta annettavaa neuvontaa. Turvallisuusneuvontaa voidaan antaa esimerkiksi puhelimen ja sähköpostin välityksellä, palotarkastuskäynnin yhteydessä, kohdetutustumisilla, tarkkailtaessa turvallisuusharjoituksia tai erillisellä neuvontakäynnillä, jota ei katsota tarkastuskäynniksi tai koulutustilaisuudeksi. Pientalojen ja taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointia tuetaan opasmateriaaleilla ja muulla neuvonnalla.

4.1.4 Mediaviestintä

Mediaviestintä tarkoittaa turvallisuusaiheisten viestien välittämistä erilaisilla media- ja joukkoviestimillä (radio, tv, elokuvat, www-sivut, lehdistö, sosiaalinen media, sähköiset ja paperiset tiedotteet sekä muut vastaavat menetelmät). Lisäksi mediaviestinnällä tarkoitetaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa vaikuttamista. Mediaviestintä voi olla koko alueen väestöä koskevaa yleistä turvallisuusasioiden informoimista tai se voi kohdistua johonkin rajatumpaan kohderyhmään. Mediaviestintää voidaan käyttää myös turvallisuuteen vaikuttavien uusien ilmiöiden ja havaintojen esilletuomisessa ja näiden aiheuttamien negatiivisten vaikutusten ennaltaehkäisemisessä.

4.1.5 Yleisötilaisuuksissa toteutettava turvallisuusviestintä

Yleisötilaisuuksilla tässä yhteydessä tarkoitetaan ennalta suunniteltuja tapahtumia, joissa osallistujien osallistuminen on pääosin vapaaehtoista ja oma-aloitteista. Tavallisesti osallistujia määrällisesti paljon. Yleisötilaisuuksien turvallisuusviestinnällä pyritään vaikuttamaan mielikuviin ja herättämään turvallisuusajattelua. Yleisötilaisuuksien luonteen perusteella pyritään ja pystytään viestimään suurelle määrälle osallistujia pieni tarkoin valittu aihealue ja välittämään osallistujille turvallisuustietoja, -ohjeita ja -neuvoja.

4.2 Valvonta

Valvontatoiminnan tavoitteena on edistää hyvää turvallisuuskulttuuria alueella ja vähentää tulipaloista aiheutuvia omaisuus- ja henkilövahinkoja. Tavoitteena on valvoa, että rakennusten omistajat ja haltijat sekä toiminnanharjoittajat noudattavat pelastuslaissa määritettyjä velvollisuuksia. Valvontatoiminnalla pyritään myös varmistamaan pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintaedellytykset onnettomuustilanteessa. Valvontatoiminta sisältää pelastuslain mukaiset valvontatehtävät, kuten palotarkastukset ja asiakirjavalvonnan.

4.2.1 Määräaikainen valvonta

Määräaikaisessa valvonnassa valvotaan pelastuslain 2 ja 3 luvuissa säädettyjen yleisten ja rakennuksen omistajaa ja haltijaa sekä toiminnanharjoittajaa koskevien velvoitteiden noudattamista. Pelastusviranomainen valvoo myös kemikaaliturvallisuuslain mukaista kemikaalien vähäiseen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin sekä kemikaalien säilytykseen liittyviä velvoitteita.

Vastuu kohteen turvallisuudesta on aina kohteen omistajalla ja haltijalla sekä toiminnanharjoittajalla. Valvonnan tavoitteena on myös tukea neuvonnan ja ohjauksen keinoin toimijan omatoimista varautumista ja turvallisuuskulttuuria sekä korostaa kohteen omatoimisen varautumisen merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Määräaikainen valvonta suoritetaan tyypillisesti pistokoeluontoisella tarkastuskierroksella, asiakirjavalvonnalla sekä asiakkaan kanssa turvallisuusasioista keskustelemalla. Valvontaa voidaan perustellusta syystä toteuttaa myös pelkkien asiakirjojen perusteella suoritettavana asiakirjavalvontana.

Valvottavat kohteet on jaettu kohdeluokkiin niiden pääasiallisen käyttötavan ja toiminnan mukaan. Luokituksessa on hyödynnetty tietoa myös erityyppisten kohteiden omaisuus- ja henkilövahinkoriskeistä.

Määräaikaisen valvonnan perusteella laaditaan pöytäkirja. Kohteiden määräaikaisvalvonnan yhteydessä havaittuja puutteita valvotaan joko asiakirjavalvontana tai jälkivalvontakäynnillä kohteessa.

4.2.2 Asuinrakennusten valvonta

Pelastuslain 2 ja 3 luvun velvoitteet koskevat myös asuinrakennusten omistajia, haltijoita ja toiminnanharjoittajia. Valvontaa suoritetaan tarvittaessa asiakirjavalvontana asuinrakennusten paloturvallisuuden itsearviointilomakkeen perusteella tai valvontakäynnin. Asukkaille kohdennetaan myös turvallisuusviestintää, jonka avulla pyritään korostamaan asukkaiden omaa vastuuta turvallisuudestaan ja tarjoamaan keinoja sen edistämiseksi.

4.2.3 Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely

Pelastuslain 18§:n mukaan toiminnanharjoittajalla hoitolaitoksissa, palvelu- ja tukiasumisessa ja muissa näihin verrattavissa kohteissa on velvollisuus huolehtia asukkaiden ja hoidettavien mahdollisuudesta poistua turvallisesti tulipalossa tai muussa vaaratilanteessa.

Pelastuslaitos valvoo edellä mainittujen kohteiden poistumisturvallisuuden tasoa valvontakäynneillä sekä arvioimalla toiminnanharjoittajan laatimaa poistumisturvallisuusselvitystä. Toiminnanharjoittaja voidaan myös velvoittaa toteuttamaan poistumiskoe poistumisjärjestelyjen toimivuuden ja poistumiseen kuluvan ajan todentamiseksi.

Poistumisturvallisuusselvitys tulee laatia ennen toiminnan aloittamista ja päivittää vähintään kolmen vuoden välein, tai kun toiminnassa tai tiloissa tapahtuu poistumisturvallisuuteen vaikuttavia muutoksia. Uudisrakentamisen yhteydessä rakentamismääräysten mukainen turvallisuusselvitys lähtökohtaisesti korvaa poistumisturvallisuusselvityksen.

Mikäli selvityksen perusteella arvioidaan, ettei kohteen poistumisturvallisuus täytä pelastuslain 18 §:n vaatimusta, toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa laatimaan poistumisturvallisuuden parantamisen toteuttamissuunnitelma. Suunnitelmassa määritellään toimenpiteet ja aikataulu, joilla toiminnanharjoittaja kehittää kohteen poistumisturvallisuutta. Tarvittaessa pelastusviranomaisen voi antaa toiminnanharjoittajalle myös korjausmääräyksen esimerkiksi paloteknisen suojaustason parantamisesta poistumisturvallisuuden takaamiseksi.

4.2.4 Ylimääräinen valvonta

Pelastusviranomaisen voi harkintansa perusteella tehdä valvontaa kohteisiin esimerkiksi riski-ilmoitusten perusteella. Riski-ilmoitukset voivat tulla esimerkiksi alueen asukkailta, toiminnanharjoittajilta tai muilta viranomaisilta. Pelastusviranomaisen voi kohdentaa valvontaa myös muiden ilmoitusten omien havaintojensa tai pelastuslaitoksessa valittujen teemojen mukaisesti.

4.2.4.1 Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä

Jos viranomaisen havaitsee virkatoimiensa yhteydessä tai muutoin saa tietää asunnossa tai rakennuksessa ilmeisen palonvaaran tai muun onnettomuusriskin, tulee heidän ilmoittaa asiasta pelastuslaitokselle. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös kuntaa, muuta julkisyhteisöä ja näiden palveluksessa olevaa henkilöstöä sekä hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivaa toiminnanharjoittajaa ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöä.

Valvonnan suorittamiseksi valitaan tarkoituksenmukainen valvontakeino, yleensä paikan päällä tehtävä palotarkastus. Ilmoituksesta riippuen asia voidaan joissakin tapauksissa käsitellä myös asiakirjojen perusteella tai neuvonnan ja ohjauksen keinoin. Korjaustoimenpiteiden suorittamista valvotaan tavanomaisin jälkivalvontamenettelyin.

4.2.4.2 Yleisötapauhtumat

Pelastusviranomaisen valvoo yleisötapauhtumien palo- ja henkilöturvallisuutta sekä tapauhtumanjärjestäjän omatoimista varautumista ja pelastussuunnitelman laadintaa. Pelastussuunnitelmavelvoitteisten tapauhtumien pelastussuunnitelmat arvioidaan. Lisäksi pelastussuunnitelman laadintaan ja tapauhtuman turvallisuusjärjestelyihin liittyen annetaan neuvontaa ja ohjausta. Tapauhtumaan suoritetaan tarvittaessa valvontakäynti.

Tapahtuman ollessa erityisen suuri tai muuten järjestelyiltään poikkeava, pelastusviranomainen pyrkii neuvomaan ja ohjaamaan tapahtumajärjestäjää jo suunnitteluvaiheessa, jotta pelastustoiminnan edellytysten ja omatoimisen varautumisen asianmukaisesta toteutumisesta voidaan varmistua.

Yleisötapahtumiin suoritetaan valvontakäyntejä riskiperusteisesti. Pelastusyksikkö ja ensihoito osallistuvat tarvittaessa valvontakäynnille. Lisäksi suurissa ja poikkeavissa tapahtumissa tehdään tarvittaessa tapahtuma-aikaista valvontaa.

4.2.4.3 Tilapäismajoitus

Tilapäismajoitusten osalta valvotaan toiminnan palo- ja henkilöturvallisuutta sekä rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan omatoimista varautumista ja pelastussuunnitelman laadintaa.

Kohteisiin, joissa järjestetään tilapäismajoitusta, suoritetaan ilmoituksen perusteella asiakirjavalvontaa, ja tarvittaessa kohteeseen suoritetaan palotarkastus turvallisen majoittumisen edellytysten tarkastamiseksi. Valvontakäynnin tarpeellisuus perustuu riskinarviointiin.

4.3 Kemikaalivalvonta

Pelastusviranomainen valvoo vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005, nk. kemikaaliturvallisuuslaki) 115 §:n perusteella vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia sekä kemikaalien säilytystä. Kemikaaliturvallisuuslain 24 §:n mukaan vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen pelastusviranomaiselle.

Lisäksi kemikaaliturvallisuuslain 115 §:n perusteella pelastusviranomainen valvoo yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien pyroteknisten tuotteiden varastointia kauppan yhteydessä ja luovutusta yksityiseen kulutukseen sekä räjähteiden ja vaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina yleisötilaisuuksissa tai yleisissä kokouksissa.

Kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia sekä säilytystä harjoittaviin kohteisiin kohdistuu osaltaan myös pelastuslain mukaista määräaikaista valvontaa.

4.3.1 Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden valvonta

Pelastusviranomaisen tulee kemikaaliturvallisuuslain 25 §:n mukaan tehdä vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista päätös, koska kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia saa harjoittaa vain tekemällä siitä ilmoituksen. Päätös tehdään toiminnanharjoittajan toimittaessa kemikaaliturvallisuuslain 24 §:n mukaisen ilmoituksen. Päätöksessä voidaan asettaa ehtoja liittyen kemikaaliturvallisuuslain 2. luvun turvallisuusvaatimuksiin.

Pelastusviranomaisen on kemikaaliturvallisuuslain 27a §:n perusteella tarkastettava vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittava tuotantolaitos ennen sen käyttöönottoa. Tarkastuksella valvotaan tuotantolaitoksen toimintatavat ja teknisen toteutuksen vaatimuksenmukaisuus sekä se,

että tuotantolaitos on säännösten sekä asiasta tehdyn päätöksen mukaisessa kunnossa. Pelastusviranomaisen toimii ilmoitusta käsitellessään tarvittaessa yhteistyössä muiden viranomaisten, kuten TUKES:n kanssa, ja suorittaa laitoksiin tarvittaessa ennakkokatselmuksia.

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavan tuotantolaitoksen tai muun kohteen määräaikaaisessa valvonnassa kiinnitetään huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen rakenteiden, laitteistojen ja varusteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin.

4.3.2 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 23 § mukaista laajamittaista kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvontaa suoritetaan yhteistyössä TUKES:n kanssa. Valvonnassa saatuja tietoja hyödynnetään suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten ulkoisen pelastussuunnitelman laadinnassa. Valvonnan yhteydessä pyritään varmistamaan, että kohteen turvallisuusselvityksessä ja sisäisessä pelastussuunnitelmassa on riittävät tiedot pelastuslaitoksen ulkoista pelastussuunnittelua varten.

4.3.3 Öljyntorjuntavalmiuden valvonta

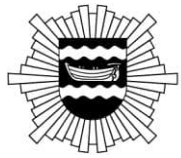
Pelastuslain mukaisesti pelastuslaitoksen on valvottava alueellaan öljytuotteita sekä muita kemikaaleja varastoitavien tai käsittelevien laitosten öljyntorjuntavalmiutta. Öljyntorjuntavalmiuden vaatimustaso määräytyy kohteessa varastoitavien tai käsiteltävien öljytuotteiden määrien perusteella. Ainemäärät ja niihin perustuvat velvollisuudet on määritelty pelastuslaissa.

Öljyntorjunnan osalta pelastuslaitokset tekevät tiivistä yhteistyötä toiminnanharjoittajien ja muiden viranomaisten kanssa. Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa öljyntorjuntaan liittyvissä kysymyksissä.

4.3.4 Pyroteknisten tuotteiden valvonta

Ilotulitteiden käyttöä, pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina valvotaan siten, kuin niistä kemikaaliturvallislaissa säädetään.

Pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin toimitetaan valvontakäynti vuosittain ajoittuen ilotulitteiden kaupan myyntisesonkeihin. Valvontakäynnillä varmistetaan, että varastointi- ja myyntipaikat ovat säännösten ja annetun päätöksen mukaiset.

4.3.5 Öljylämmityslaitteistot

Sumutuspolttimella varustettujen öljylämmityslaitteistojen turvallisuutta valvotaan suorittamalla öljylämmityslaitteistoon kohdennettu valvontakäynti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun laitteiston omistaja on saattanut käyttöönotettavan öljylämmityslaitteiston pelastuslaitoksen tietoon.

Maanalaisille öljysäiliöille tulee suorittaa määräaikaistarkastukset 2, 5 tai 10 vuoden välein riippuen öljysäiliön kuntoluokasta, sijainnista ja kunnan ympäristömääräyksestä. Tarkastuksen suorittaa TUKES:n hyväksymä tarkastusliike.

4.4 Asiantuntijapalvelut

Pelastuslaitos tarjoaa asiantuntijapalveluita, joita ovat esimerkiksi lausuntojen antaminen eri viranomais-tahoille, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta sekä viranomaisyhteistyö.

4.4.1 Päivystävä palotarkastaja

Pelastuslaitoksen päivystävä palotarkastaja antaa asiakkaille neuvontaa ja ohjausta puhelimitse ja sähköpostilla onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin liittyen. Päivystävä palotarkastaja neuvoo esimerkiksi pelastussuunnitelmien ja ilmoituslomakkeiden laadinnassa ja kodin tai työpaikan turvallisuutta koskevissa kysymyksissä.

4.4.2 Rakentamisen suunnittelun ohjaus ja kaavalausunnot

Pelastuslaitokset tekevät yhteistyötä alueen kuntien rakennusvalvontojen kanssa ja toimivat paloturvallisuusasiantuntijoina rakentamisen suunnittelun ohjauksessa ja neuvonnassa myös rakennushankkeen suunnittelijoiden suuntaan. Uudiskohteiden ja merkittävien saneerauskohteiden osalta annetaan lausunto rakennuksen käyttöönotosta, jos rakennusvalvontaviranomainen on sitä rakennusluvassa edellyttänyt. Lausuntoa varten huomioidaan mahdollisen kohdekäynnin sekä asiakirjojen perusteella palo- ja käyttöturvallisuuden sekä pelastustoiminnan edellytyksiin liittyvien ratkaisujen toteutus. Kohdekäynti suoritetaan yleensä ennen rakennusvalvonnan suorittamaa varsinaista käyttöönototarkastusta.

Kuntia ohjataan myös kaavoitusvaiheessa ja pelastuslaitos voi antaa pyydettyä kaavasta lausunnon. Rakentamisen suunnittelun ohjauksessa ja kaavoituksessa pelastusviranomainen ottaa kantaa muun muassa:

- kohteen saavutettavuus suhteessa käytössä olevaan kalustoon (pelastusteiden ja varatiejärjestelyiden ohjeistus ja toteutus)
- sammutusreittien järjestelyt sekä pelastustoiminnan työturvallisuus
- sammutusveden saanti, riittävyys sekä hallinta kohteessa ja sen ympäristössä
- pelastustoimen laitteiden sijoittelu ja toteutus esimerkiksi paloilmoittimen toteutuspyytäkirja, sammutuslaitteiston suunnitteluperusteet, savunpoiston järjestelyt, sammutusvesiputkistot, pelastustoimintaan käytettävät hissit ja viranomaisverkon kuuluvuus rakennuksessa

- tilojen rakenteelliseen paloturvallisuuteen sekä käyttöturvallisuuteen.

4.4.3 Pelastustoimen laitteet

Pelastustoimen laitteilla tarkoitetaan yleensä mm. automaattisia paloilmittimia, sammutuslaitteistoja, savunpoistojärjestelmiä, sammutusvesiputkistoja sekä poistumisvalaistusjärjestelmiä. Näiden laitteiden huolto- ja kunnossapitovastuu on aina kiinteistön omistajalla, haltijalla ja toiminnanharjoittajalla.

Pelastuslaitos valvoo laitteiden kunnossapitoa ja toimintaa pääasiallisesti määräaikaisen valvonnan yhteydessä sekä asiakirjavalvonnalla. Lisäksi valvotaan, että laitteiden käytettävyys on asianmukaisessa kunnossa. Pelastuslaitos myös antaa ohjausta laitteistojen suunnittelussa.

Automaattisten paloilmittimien erheelliset hälytykset työllistävät pelastuslaitoksia merkittävästi. Erheellisten palohälytysten vähentämiseksi pelastuslaitos lähettää korjauskehotuksen kiinteistöihin, joista on edeltävän 12 kuukauden aikana tullut vähintään kaksi erheellistä paloilmittimistä. Pelastuslaitos myös ohjaa ja neuvoo asiakkaita erheellisten paloilmittimien vähentämisessä. Kolmannesta ja siitä seuraavista 12 kuukauden aikana tapahtuvista erheellisistä paloilmittimistä pelastuslaitos voi laskuttaa hälytyksistä pelastuslautakunnan vahvistaman laskutustaksan mukaisesti.

4.4.4 Viranomaisyhteistyö

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelu -työhön (Pelastuslaki 41 § 1. mom.)

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Pelastusviranomaisilla on muiden viranomaisten työtä tukeva asiantuntijarooli ja useissa säädöksissä annetaan pelastusviranomaisille oikeus ja velvollisuus antaa lausuntoja turvallisuuden näkökulmasta.

49 § Velvollisuus antaa virka-apua ja asiantuntija-apua pelastusviranomaisille

50 § Pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille

Yhteistoiminta- viranomaiset	Yhteistyön rajapinnat											Pelastustoiminnan edellytykset	Ilmoitusvelvollisuudet muille viranomaisille			
	Yhteisvalvontakäynnit	Yleisötapahtumat	Asumisturvallisuus	Palontutkinta	Patoturvallisuus	Paloilmoitinlaitteet	Sammutuslaitteistot	Nuohoojien vikailmoitukset	Kemikaaliturvallisuus	Öljysäiliön turvallisuus	Eläinten hyvinvointi				Sähköturvallisuus	
Ensihoidosta vastaava	x	x	x												x	Kunnalliset
Kaavoittaja			x						x					x		
Kunnan eläinlääkäri	x		x								x				x	
Muut pelastuslaitokset		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	
Rakennusvalvonta	x	x	x	x		x	x		x	x			x	x	x	
Sosiaaliviranomainen	x		x												x	
Ympäristöterveysvalvonta	x	x	x						x		x				x	
Ympäristönsuojelu	x	x	x						x	x					x	
AVI	x	x							x						x	
ELY	x				x				x	x				x	x	Valtion
Hätäkeskuslaitos						x	x									
OTKES				x												
Poliisi	x	x	x	x					x					x	x	
Puolustusvoimat	x													x		
Trafi	x								x					x		
Tukes	x	x				x	x		x				x	x	x	
Tulli	x															
Nuohoojat	x		x				x									
Tarkastuslaitokset	x					x	x		x	x		x	x			

Taulukko 2. Pelastuslaitosten yhteistyötahot (20).

4.4.5 Palontutkinta

Palontutkinta on pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä ja sen tavoitteena on onnettomuuksien ehkäiseminen ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan kehittäminen.

Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissy, tapahtumaan vaikuttaneet taustatekijät, tapahtuman laajempi vaikutus, vahinkojen suuruus, merkitys ja vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Palontutkinnan toteutukseen ja laajuuteen vaikuttaa tapahtuman seurausten vakavuus. Pelastuslaitosten on myös seurattava onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä. Onnettomuuskehityksen seurannan ja analysoinnin tulokset velvoittavat pelastuslaitosta ryhtymään tarvittaviin onnettomuuksia ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

5. Palveluiden toteutus vuonna 2023

Tässä kappaleessa kuvataan onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden toteutus ja resurssit Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella vuonna 2023.

5.1 Turvallisuusviestintä

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä jaetaan turvallisuuskasvatukseen, turvallisuus-koulutukseen ja muuhun turvallisuusviestintään. Turvallisuusviestintää toteuttavat 5 turvallisuuskouluttajaa, pelastuslaitoksen työvuorot, sopimuspalokunnat sekä viestintäyksikkö.

5.1.1 Turvallisuuskasvatus ja -koulutus

Turvallisuuskasvatuksen pääkohderyhmiä ovat esikoululaiset sekä neljäs- ja kahdeksaluokkalaiset. Lisäksi toisen asteen opiskelijoille tarjotaan turvallisuuskoulutusta pyydettyä.

Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutus on kohdennettu lasten ja nuorten, erityisryhmien sekä sosiaali- ja terveystoimen asiakkaiden kanssa työskenteleviin aikuisiin. Lisäksi koulutusta kohdennetaan ikäihmisille sekä erityisryhmille.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen painopistekohderyhmiä vuonna 2023 ovat:

- Kotikäyntejä tekevät, ensisijaisesti seurakuntien henkilöstö
  - o Sosiaali- ja terveydenhuollon kehityksen vaikutuksena on havaittu laitospaikkojen väheneminen, ikääntyneiden yhä pidempään kotona asuminen ja avohoidon lisääminen voivat aiheuttaa lisääntyneitä tehtäviä pelastustoimelle. Kotihoidon henkilöstö on tällöin tärkeässä roolissa kotona asuvien, toimintakyvyltään rajoitteisten henkilöiden tavoittamisessa. (Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysi (5), kohta 2.8., kappaleet 2 ja 3).
- Riskianalyysissä tunnistettujen kohteiden, joissa onnettomuuden sattuessa vaikutukset ovat laajat ihmisille (erityistä tarkastelua vaativat kohteet) konsultointivyyöhykkeellä sijaitsevat koulut, päiväkodit ja poistumisturvallisuuskohteet
- Esikouluryhmät päiväkodeissa, joihin ei kohdistu määräaikaista valvontaa vuonna 2023.

Turvallisuuskasvatuksen ja -koulutusten tavoitteet, toteutus, resurssit ja seuranta on kirjattu taulukkoihin 3 ja 4.

Taulukko 3 Turvallisuuskasvatuksen tavoitteet, toteutus, resurssit ja seuranta.

Toimintaympäristö	Pääkohderyhmät	Pää tavoitteet turvallisuuskasvatuksessa		Ensisijaiset keinot ja toteutus	Resurssit	Mittarit / seuranta
		Sisältö	Suunniteltu koulutusmäärä-tavoite/vuosi			
Varhaiskasvatus ja opiskelu	eskarit	Lapsi saa tietoa palovaroituksesta ja tulipalossa toimimisesta ikätaso huomioiden.	työvuorot 65 kouluttajat 90	päiväkotivierailut, turvallisuusuokioid	työvuorot turvallisuuskouluttajat	Pronto-tietojärjestelmään kirjataan säännöllisesti pidetyt koulutustilaisuudet. Tilaisuuksien toteumaa seurataan kuukausittain. Toteumista kootaan oma osio- ja vuosiraportteihin. Toteumia verrataan asetettuihin tavoitteisiin. Asiakaspalautetta pyydetään koulutuksista (Webropol -lomake). Saadut palautteet käsitellään ja arvioidaan. Toimintaa kohdennetaan ja kehitetään saadun palautteen perusteella.
	4. -luokkalaiset	Oppilas tunnistaa kodin ja arjen turvallisuuteen liittyvien asioita sekä oppii perusasioita poistumisturvallisuudesta ja tulipalossa toimimisesta.	115	kouluvierailut, turvallisuusoppitunnit	turvallisuuskouluttajat	
	8. -luokkalaiset	Nuori/nuori aikuinen tunnistaa paloturvallisuusriskejä, tietää perusasioita turvallisesta poistumisesta, tulipalossa toimimisesta sekä onnettomuuspaikalla toimimisesta.	65	NouHätä - turvallisuusoppitunnit + NouHätä -kampanjaan liittyvä kilpailuosion toteutus HIKLU- yhteistyössä	turvallisuuskouluttajat	
	toinen aste		18	turvallisuusoppitunnit, ammattialaesittelyt	turvallisuuskouluttajat	
	päiväkot-, ala- ja yläkoulukäiset	Lapsi/nuori ymmärtää poistumis-/ sisällesuojautumisharjoittelun merkityksen sekä oman toimintansa merkityksen poistumisen/ sisällesuojautumisen onnistumisessa.	55	poistumis- ja sisällesuojautumisharjoitukset ja niihin liittyvä palaute	turvallisuuskouluttajat	
päiväkot-, ala- ja yläkoulukäiset	Tulipysäkki: Yhteistyömalli, jossa koulu ja pelastuslaitos sekä muut yhteistyötahot (poliisi, sosiaalihuolto) puuttuvat lasten luvattomaan tulenkäsittelyyn. Toiminta järjestetään kunnan ja koulun ehdoilla, pelastuslaitos tukee toimintaa. interventiokeskustelun tarkoituksena on pysäyttää lapsi pohtimaan toimintaansa luvattoman tulenkäsittelyn jälkeen.	15	interventiokeskustelu	turvallisuuskouluttajat		

Taulukko 4 Turvallisuuskoulutusten tavoitteet, toteutus, resurssit ja seuranta.

Toimintaympäristö	Pääkohderyhmät	Pää tavoitteet turvallisuuskoulutuksissa		Ensisijaiset keinot ja toteutus	Resurssit	Mittarit / seuranta
		Sisältö	Suunniteltu koulutusmäärä-tavoite/vuosi ja arvioidut henkilötyöpäivät			
Asuminen	seniorit		10	turvallisuusluento/-keskustelu, selko-/yksinkertaisen suomen kielen käyttäminen	turvallisuuskouluttajat	Pronto-tietojärjestelmään kirjataan säännöllisesti pidetyt koulutustilaisuudet. Tilaisuuksien toteumaa seurataan kuukausittain. Toteumista kootaan oma osio- ja vuosiraportteihin. Toteumia verrataan asetettuihin tavoitteisiin. Asiakaspalautetta pyydetään koulutuksista (Webropol -lomake). Saadut palautteet käsitellään ja arvioidaan. Toimintaa kohdennetaan ja kehitetään saadun palautteen perusteella.
	erityisryhmät		20	mahdolliset harjoitukset (alkusammutus, poistuminen)	turvallisuuskouluttajat	
	em. kanssa työskentelevät kotikäyntejä tekevät	Työntekijä osaa tunnistaa paloturvallisuusriskejä ja osaa tarvittaessa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä asiakaskäynnillä. Hän tiedostaa ilmoitusvelvollisuuden pelastusviranomaiselle palovarailisista asunnoista. Työntekijä tietää perusasiat tulipalossa toimimisesta.	10	Hiklu-yhteistyössä tehty koulutuskonsepti, luento + alkusammutuskoulutus	turvallisuuskouluttajat	
Työ	soster-kohteissa työskentelevät	Työntekijä tunnistaa työpaikan paloturvallisuusriskejä, osaa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä. Hän tietää perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä em. asioiden erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa.	65	luento + alkusammutus, turvallisuuskävely/-harjoitukset	turvallisuuskouluttajat	
	lasten ja nuorten parissa toimivat aikuiset	Työntekijä tunnistaa työpaikan paloturvallisuusriskejä, osaa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä. Hän tietää perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä em. asioiden erityispiirteet päiväkodissa/oppilaitoksessa/lapsi- tai nuorisotyössä.	65	luento + alkusammutus, turvallisuuskävely/-harjoitukset	turvallisuuskouluttajat	
	muut työpaikat	Työntekijä tunnistaa työpaikan paloturvallisuusriskejä, osaa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä. Hän tietää perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta.	135	luento, alkusammutus, turvallisuuskävely/-harjoitukset	turvallisuuskouluttajat	
	erityistä tarkastelua vaativien kohteiden ympäristössä sijaitsevat koulut, päiväkodit ja PTS-kohteet	Työntekijä tunnistaa työpaikan paloturvallisuusriskejä, osaa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä. Hän tietää perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä em. asioiden erityispiirteet kohteen sijainnista johtuen.	20	luento + poistumis-/sisällesuojautumisharjoitukset	turvallisuuskouluttajat	

5.1.2 Muu turvallisuusviestintä

5.1.2.1 Kampanjat

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu suunnitellusti valtakunnallisiin kampanjoihin. Tavoitteena on onnettomuuksien ennaltaehkäisy kohderyhmittäin kampanjoiden teemoja hyödyntäen.

Vuonna 2023 pelastuslaitos on mukana mm. seuraavissa kampanjoissa:

- NouHätä! (oppitunnit + kilpailutoiminta)
- paloturvallisuusviikko
- Päivä paloasemalla

5.1.2.2 Tapahtumat, teemapäivät ja paloasemavierailut

Pelastuslaitoksen henkilöstöllä sekä ennaltaehkäisevää toimintaa tukevilla sopimuspalokunnilla on mahdollisuus osallistua erilaisiin tapahtumiin ja teemapäiviin. Edellä mainittuja tapahtumia ovat esimerkiksi pelastustoimialueella järjestettävät suuret yleisötapahtumat. Kuntien järjestämiin ns. kaupunkipäiviin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan paloasemien avoimet ovet-periaatteella ja valtakunnallisiin teemapäiviin, kuten 112-päivään, osallistutaan tiedotuspainotteisesti pääasiassa sosiaalisessa mediassa ja/tai sidosryhmäyhteistyönä.

5.1.2.3 Mediaviestintä

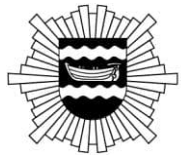
Viestinnällä pyritään ihmisten onnettomuuksien ehkäisyn osaamisen kehittämiseen, asenteiden ja käyttäytymisen muutokseen, onnettomuuksissa tarvittavien toimintamallien omaksumiseen sekä onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin varautumiseen. Kansalaisia opastetaan erilaisissa tilanteissa ja eri vuodenaikoihin liittyvissä teemoissa sekä kampanjoiden yhteydessä. Onnettomuusviestinnän yhteydessä voidaan myös muistuttaa ihmisiä turvallisista toimintatavoista. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos hyödyntää viestinnässään muun muassa seuraavia kanavia:

- sosiaalinen media (Facebook, Twitter, LinkedIn ja Instagram)
- omat verkkosivut
- kuntien ja hyvinvointialueiden asukaslehdet ja verkkosivut
- paikallislehdet ja ammattijulkaisut
- valtakunnalliset mediat

5.2 Valvonta

5.2.1 Määräaikainen valvonta muissa kuin asuinrakennuksissa

Määräaikaisen valvonnan suunnittelussa lähtökohta on, että valvontakohteille määritellään tarkastusvälit riskitason perusteella ja kohteet valvotaan tarkastusvälin mukaisesti. Määräaikaisvalvonnan yhteydessä

havaittujen puutteiden korjaaminen todennetaan jälkivalvonnalla. Vuonna 2023 määräaikaisen valvonnan piiriin tulevien kohteiden määrä kohdeluokittain on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5 Vuoden 2023 määräaikaisen valvonnan piirissä olevat kohteet.

Kohderyhmä	Valvottavien kohteiden lkm 2023/ kokonaismäärä (kpl)
A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet	156 / 428 (36,4%)
<ul style="list-style-type: none"> - Keskussairaalat, muut sairaalat, terveyskeskusten vuodeosastot, terveydenhuollon erityislaitokset - Palveluasuminen - Lasten- ja koulukodit, ymp.vrk. päiväkodit, vankilat - Ammatilliset perhekodit - Hotellit, loma, lepo- ja virkistyskodit yms. - Vuokr. lomamökit ja osakkeet, leirintäalueet - Asuntolat, muut asuntolarakennukset - Vastaanottokeskukset	
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	331 / 621 (53,5%)
<ul style="list-style-type: none"> - Päiväkodit - Yleissivistävät ja keskiasteen oppilaitokset - Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset sekä muut opetusrakennukset	
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	406 / 1391 (29,2%)
<ul style="list-style-type: none"> - Liike- ja tavaratalot, myym. hallit, kauppakeskukset - Anniskelu- ja ruokaravintolat - Teatteri- ja konserttirakennukset - Kirjastot, museot, näyttelyhallit - Uskonnollisten yhteisöjen sekä muut kokoontumisrakennukset - Liikenteen rakennukset	
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	689 / 2751 (25,0%)
<ul style="list-style-type: none"> - Energiatuotannon ja Infrastruktuurin kannalta merkittävät rakennukset - Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset - Teollisuus- ja pienteollisuustalot - Varastorakennukset	
A5 Maatalouden tuotantotilat	161 / 946 (17,0%)
<ul style="list-style-type: none"> - Maatalousrakennus, AVI:n ympäristölupa - Maatalousrakennus, kunnan ympäristölupa - Erilliset viljankuivaamorak. ja muut maatalousrak.	
A6 Muut rakennukset	148 / 678 (21,8%)
<ul style="list-style-type: none"> - Toimistot, työpaikatilat	

<ul style="list-style-type: none"> - Palo- ja pelastustoimen rakennukset - Rakennus kytketty hätäkeskukseen - Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat - Seveso-kohteet ja vastaavat - Kulttuurihistorialliset rakennukset - Muut rakennukset ja kohteet - Rakennus tyhjillään	1891 / 6815 (27,7%)
Edellä olevat yhteensä	

Määräaikaista valvontaa suorittavat pelastuslaitoksen 16 palotarkastajaa, 36 paloestimestä sekä 14 palomestaria.

5.2.2 Asuinrakennusten valvonta

Asuinrakennusten ja vastaavien kohteiden osalta valvontamuotoina käytetään paloturvallisuuden itsearviointia sekä jälkivalvontakäyntejä. Paloturvallisuuden itsearviointia kohdennetaan pientaloihin sekä pelastussuunnitelmavelvollisiin taloyhtiöihin.

Vuonna 2023 paloturvallisuuden itsearviointia toteutetaan pientaloihin edellisvuosien tapaan. Valvottavat alueet valitaan siten, että kymmenen vuoden syklissä saadaan valvottua paloturvallisuuden itsearvioinnin menetelmällä kaikki alueen pientalot. Pientaloasuntoihin tehdään myös jälkivalvontaa ja valvontakäynnit kohdistetaan ensi sijassa kohteisiin, joista itsearviointilomaketta ei ole vuonna 2022 palautettu.

Pelastussuunnitelmavelvollisissa taloyhtiöissä käytetään paloturvallisuuden itsearvioinnin menettelyä, jossa taloyhtiön vastuutahot arvioivat kiinteistön turvallisuutta pelastuslaitoksen toimittaman opasmateriaalin sekä itsearviointilomakkeen avulla. Taloyhtiöille pyritään tarjoamaan mahdollisuus käyttää sopimuspalokuntien edustajia apuna taloyhtiön turvallisuuden kehittämisessä ja lomakkeen täyttämässä esimerkiksi turvallisuuskävelyn yhteydessä. Alla olevan taulukon taloyhtiöiden lisäksi paloturvallisuuden itsearviointia jatketaan kehittämällä yhteistyötä Keski-uudenmaan pelastuslaitoksen alueen kunnan asuntoyhtiöiden kanssa. Taloyhtiöihin, jotka eivät ole palauttaneet itsearviointilomaketta 2021 tai 2022 kohdennetaan jälkivalvontaa.

Taulukko 6 Valvonnan piirissä olevat asuinrakennukset vuonna 2023.

Asuinrakennukset		Lukumäärä [kpl]
	Pientalojen paloturvallisuuden itsearvioinnin (2022) jälkivalvonta	642
	Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointi 2023	3320
	Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden itsearvioinnin (2021 ja 2022) jälkivalvonta	166 + 150*
	Pelastussuunnitelmavelvollisten taloyhtiöiden paloturvallisuuden itsearviointi 2023	604
Edellä olevat yhteensä		4882

*2022 taloyhtiöiden jälkivalvontamäärä tarkentuu, kun valvonta päättyy

Paloturvallisuuden itsearviointien lähettämisen ja vastausten läpikäymisen suorittavat pelastuslaitoksen nimetyt palotarkastajat. Pientaloihin kohdistuvan paloturvallisuuden itsearvioinnin jälkivalvonnan toteuttavat pelastuslaitoksen työvuorot. Taloyhtiöiden jälkivalvonnan toteutus suunnitellaan 2023 alkuvuodesta.

5.2.3 Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely

Määräaikaisen valvonnan piirissä on poistumisturvallisuusselvitysvelvollisia kohteita 124 kpl. Näiden kohteiden poistumisturvallisuusselvitykset arvioidaan pääasiallisesti määräaikaisen valvonnan yhteydessä, jos arvioinnille on tarvetta vuoden 2023 aikana.

Uusien aloittavien kohteiden poistumisturvallisuusselvitykset arvioidaan ennen toiminnan käynnistämistä. Samassa yhteydessä kohteeseen tehdään tarpeen mukaan ylimääräinen palotarkastus. Uusia kohteita tulee vuosittain noin 15-25 kpl. Olemassa olevien kohteiden poistumisturvallisuusselvitykset arvioidaan kolmen vuoden välein. Vuonna 2023 arvioitavia kohteita on 88 kpl, joista osa on määräaikaisen valvonnan piirissä. Sen ulkopuolelle jäävistä kohteista pyydetään päivitetty poistumisturvallisuusselvitykset, jotka arvioidaan.

Poistumisturvallisuusselvitysten arvioinnin ja kohteiden määräaikaisen valvonnan suorittavat pääsääntöisesti poistumisturvallisuusselvityskohteiden käsittelyyn nimetyt palotarkastajat.

5.2.4 Erityistä tarkastelua vaativat kohteet

Osana riskianalyysityötä on tunnistettu Uudenmaan erityistä tarkastelua vaativat kohteet (5). Turvallisuus- ja koulutusosiossa on jo kuvattu vuonna 2023 toteutettavat koulutukset tiettyjen erityistä tarkastelua vaativien kohteiden ympäristössä sijaitseviin päiväkoteihin, kouluihin ja poistumisturvallisuusselvitysvelvollisiin kohteisiin. Koulutusten lisäksi vuoden 2023 aikana tullaan tekemään kohdesuunnitelmia erityistä tarkastelua vaativille kohteille. Uuden toimintamallin suunnittelu onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja pelastustoiminnan edellytysten varmistamiseksi tehdään yhdessä tunnistettujen toiminnanharjoittajien kanssa vuoden 2023 aikana. Uusia toimintamalleja suunnitellaan kriteeriluokille ”Tärkeiden toimintojen turvaaminen” sekä ” Kohteiden onnettomuuden vaikutukset laajat omaisuudelle”.

5.2.5 Ylimääräinen valvonta

5.2.5.1 Ilmoitus ilmeisestä palonvaarasta tai onnettomuusriskistä

Pelastuslain (379/2011) 42 §:n mukaisesti viranomaisilla, kunnalla, muulla julkisyhteisöllä ja näiden palvelussa olevalla henkilöstöllä sekä hoitolaitoksen ylläpidosta ja palvelu- ja tukiasumisen järjestämisestä huolehtivalla toiminnanharjoittajalla ja tämän palveluksessa olevaa henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa ilmeisestä palonvaarasta tai muusta onnettomuusriskistä alueen pelastusviranomaiselle. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksella ilmoituksen voi tehdä internetin kautta, ilmoituslomakkeella, sähköpostitse tai puhelimitse.

Vuositasolla ilmoituksia tulee noin 120-160 kpl. Ilmoitusten määrä vaihtelee kuukausikohtaisesti ja kokonaisuudessaan on viime vuosina kasvanut tasaisesti suuremmaksi.

Jokainen vastaanotettu ilmoitus käsitellään ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet suunnitellaan tapauskohtaisesti. Osa ilmoituksista johtaa yhteen tai useampaan ylimääräiseen valvontakäyntiin.

Ilmoitusten käsittelyn suorittavat keskitetysti toimintoon nimetyt palotarkastajat.

5.2.5.2 Yleisötapahtumat

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella järjestetään vuosittain noin 1000 erikokoista yleisötapahtumaa, joista pelastussuunnitelmavolvollisia on noin 40 %. Pelastuslaitos antaa ohjausta vuosittain noin 700 tapahtumalle. Merkittäviä, yli 2000 henkilön yleisötapahtumia on vuosittain noin 55-70 kpl. Näistä noin 10 kpl on suur tapahtumia, joissa henkilömäärä ylittää 10 000.

Yleisötapahtumien valvontakäyntejä suoritetaan vuosittain 10-20 kpl.

Yleisötapahtumien asiakirjavalvontaa sekä tapahtumatarkastuksia suorittavat palotarkastajat. Suurempien tapahtumien ohjaus on keskitetty yleisötapahtumatiimille. Tapahtumanaikaisia valvontakäyntejä suorittaa päivystävä palomestari.

5.2.5.3 Tilapäismajoitus

Tilapäismajoituksella tarkoitetaan kestoltaan alle 7 vuorokauden mittaista majoittumista muussa kuin majoittumiseen tarkoitettussa tilassa. Tilapäismajoittumisesta tehdään ilmoitus pelastuslaitokselle 14 vuorokautta ennen majoittumisen alkamista. Pelastusviranomaisen käsittelee ilmoituksen ja tarvittaessa suorittaa ylimääräisen palotarkastuksen kohteeseen tarkastaen majoittumiseen käytettävien tilojen täyttävän palo- ja poistumisturvallisuudelle asetetut ehdot.

5.3 Kemikaalivalvonta

5.3.1 Ilmoitusvelvollisten kemikaalikohteiden valvonta

Pelastuslaitos tekee vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista kemikaaliturvallisuuslain 25 §:n mukaisen päätöksen toiminnanharjoittajan toimitettua kemikaaliturvallisuuslain 24 §:n mukaisen ilmoituksen. Pelastuslaitos toimii ilmoitusta käsiteltäessä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa ja suorittaa laitoksiin tarvittaessa ennakkokatselmuksia. Pelastuslaitos suorittaa myös vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien tuotantolaitosten tarkastukset ennen käyttöönottoa.

5.3.2 Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien kohteiden valvonta

Laajamittaista kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien laitosten valvonta suoritetaan yhteistyössä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa. Valvonnassa saatuja tietoja käytetään hyväksi suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten ulkoisessa pelastussuunnittelussa.

5.3.3 Pyroteknisten tuotteiden valvonta

Ilotulitteiden käyttöä, pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina valvotaan siten, kuin niistä kemikaaliturvallisuuksissa säädetään.

Pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoihin toimitetaan valvontakäynti vuosittain ajoittuen ilotulitteiden kaupan myyntisesonkiin. Lisäksi pyroteknisten tuotteiden kaupan varastointiin kohdennetaan asiakirjavalvontaa ennen toiminnan aloittamista.

Ilotulitteiden käyttöä ja pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä valvovat palotarkastajat. Räjähteiden tai palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käyttöä erikoistehosteina valvoo yleisötapahtumatiimin jäsenet.

5.3.4 Öljylämmityslaitteistot

Sumutuspolttimella varustettujen öljylämmityslaitteistojen turvallisuutta valvotaan suorittamalla öljylämmityslaitteistoon kohdennettu valvontakäynti kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun toiminnanharjoittaja on saattanut käyttöönotettavan öljylämmityslaitteiston pelastuslaitoksen tietoon. Käyttöönottovalvontaan rinnastettavia muutettujen öljylämmityslaitteistojen tarkastuksia tehdään lisäksi pyydettäessä.

Öljysäiliön kuntoluokasta, sijainnista ja kunnan ympäristömääräyksestä riippuen, öljysäiliöille suoritetaan määräaikaistarkastukset 2, 5 tai 10 vuoden välein. Määräaikaistarkastuksen tarkastuspöytäkirjat toimitetaan Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle, jossa päivystävä palotarkastaja kirjaa ne valvontarekisteriin. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toiminta-alueen kuntien kanssa on sovittu toimenpiteet eri säiliöluokkien tarkastuspöytäkirjojen osalta.

5.4 Asiantuntijapalvelut

5.4.1 Päivystävä palotarkastaja

Päivystävä palotarkastaja on tavoitettavissa arkisin kello 9-12 puhelimitse ja kello 9-15 sähköpostitse.

5.4.2 Rakentamisen ohjaus ja kaavalausunnat

Pelastuslaitos antaa rakennusvalvontaviranomaisille asiantuntijalausuntoja rakennushankkeista, ohjaa ja neuvoo suunnittelijoita rakennusten paloturvallisista ratkaisuista, tarkastaa erityissuunnitelmia ja lausuu kaavoituksessa huomioon otettavista turvallisuusnäkökohdista ja pelastustoiminnan edellytyksistä. Pelastuslaitos suorittaa myös rakennuksen valmistuessa käyttöönottovalvontaa, mikäli rakennusvalvontaviranomaiselle annettavan lausunnon yhteydessä tähän ratkaisuun on päädytty.

Rakentamisen ohjausta ja kaavalausuntoja tuottavat pelastuslaitoksen paloinsinöörit.

5.4.3 Pelastustoimen laitteet

Pelastuslaitos neuvoo asiakkaita erheellisten paloilmoitusten vähentämiseksi. Tarvittaessa erheellisistä paloilmoitinhälytyksistä laskutetaan.

Ohjausta ja neuvontaa tarjoavat kaikki pelastuslaitoksen palotarkastajat ja paloinsinöörit. Erheellisten paloilmoitusten käsittely on keskitetty siihen nimetyille henkilöille.

5.4.4 Palontutkinta

Palontutkinnan tavoitteena on pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissyy ja selvitetään tarvittavassa laajuudessa palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Selvityksen laajuuteen vaikuttaa erityisesti palon seurausten vakavuus. Palontutkintatoiminta sisältää varsinaisen palontutkinnan lisäksi raportointia, tutkintatulosten analysointia, tilastointia, tarvittavien toimenpidesuosittelujen antamista sekä palontutkintaan liittyvien lausuntojen antamista yhteistyössä pelastuslaitoksen eri prosessien kanssa.

Palontutkintaa suorittaa nimetty palontutkintaryhmä. Vuoden 2023 aikana kuvaamme palontutkinnan tulosten hyödyntämisen käytännöt.

Palontutkinnasta vastaa päivystävä palontutkija, joka toimii virka-aikaan.

Lähdeluettelo

- (1) Uudenmaan liitto (2019). Uudenmaan väestö kasvaa jo ennusteita nopeammin – Erot maakunnan sisällä suuria. Verkkosivu: <https://www.uudenmaanliitto.fi/uudenmaan_liitto/uutishuone/tiedotteet/uudenmaan_vaesto_kasvaa_jo_ennusteita_nopeammin_-_erot_maakunnan_sisalla_suuria.34232.blog>. Sivulla käyty: 9.7.2021
- (2) Uudenmaan liitto (2020). Uusimaa-kaava 2050 - Uudenmaan rakennesuunnitelma. <https://www.uudenmaanliitto.fi/files/22615/Uudenmaan_rakennesuunnitelma_-_Uusimaa-kaava_2050.pdf>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (3) Helsingin kaupunki (2018). Sään ja ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit Helsingissä. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:6. <<https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-06-18.pdf>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (4) Tilastokeskus (2021). Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne 31.12.2020. <<https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (5) Uudenmaan pelastuslaitokset (2020). Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysi. <<https://pelastustoimi.fi/documents/25266713/61275718/Uudenmaan+pelastuslaitosten+riskianaalyysi+2020.pdf/948f0b56-89de-63e1-b381-ae238eb71776/Uudenmaan+pelastuslaitosten+riskianaalyysi+2020.pdf?t=1622015299172>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (6) STM (2020). Turvallisesti kaiken ikää - Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 sekä selvitys kustannuksista. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:33. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162537/STM_2020_33_j.pdf?sequence=4&isAllowed=y>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (7) TEM (2021). Työolobarometri 2020 – ennakkotiedot. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja - Työelämä - 2021:18. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162955/TEM_2021_18.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (8) SM (2020). Pelastustoimen ja siviilivalmiuden toimintaympäristöanalyysi. Sisäinen turvallisuus - Sisäministeriön julkaisuja 2020:18. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162561/SM_2020_18.pdf>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (9) Tukes (2021). Litiumioniakkujen elinkaari hankinnasta hävittämiseen. Verkkosivu: <<https://tukes.fi/litiumioniakkujen-turvallinen-kayttaminen>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (10) Tapaturmavakuutuskeskus (2021). Työtapaturma- ja ammattitautitilasto Tikku. <<https://www.tvk.fi/tilastot-ja-julkaisusarjat/tilastot/>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.
- (11) Tilastokeskus (2020). Suomen virallinen tilasto (SVT): Työtapaturmat. <https://www.stat.fi/til/ttap/2018/ttap_2018_2020-06-17_fi.pdf>. Sivulla käyty: 9.7.2021.

(12) Valtioneuvoston kanslia (2021). Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet. Valtioneuvoston julkaisuja 2021:7. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162857/VN_2021_7.pdf?sequence=4>. Sivulla käyty: 9.7.2021.

(13) Itä-Suomen yliopisto (2020). Avoimet ja joustavat oppimisympäristöt vaativat jatkuvaa kehittelyä. Verkkouutinen 11.6.2020: <<https://www.uef.fi/fi/artikkeli/avoimet-ja-joustavat-oppimisymparistot-vaativat-jatkuvaa-kehittelya>>. Sivulla käyty: 9.7.2021.

(14) Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustietokanta Pronto. <<https://prontonet.fi/>>.

(15) UKK-instituutti (2021). Koulussa tapahtuvat tapaturmat. Verkkosivu: <<https://www.tervekoululainen.fi/ylakoulu/tapaturmat/koulutapaturmat/>>. Sivulla käyty 9.7.2021.

(16) Tilastokeskus (2021). Suomalaisten matkailu. <<https://findikaattori.fi/fi/50>>. Sivulla käyty 9.7.2021.

(17) Terveystieteiden tutkimuskeskus (2017). Kansallinen Uhri-kyselytutkimus 2017. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135809/TY%c3%962017_45_UHRI_.WEB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Sivulla käyty 9.7.2021.

(18) Liikennevirasto (2014). Valtakunnallinen tieliikenne-ennuste 2030. Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 13.2014. <https://julkaisut.vayla.fi/pdf8/lts_2014-13_valtakunnallinen_tieliikenne-ennuste_web.pdf>. Sivulla käyty 9.7.2021.

(19) Lähitapiola (2021). Osaisitko auttaa onnettomuuspaikalla? ”Jo avun hälyttäminen on ensiapua”. Verkkouutinen 6.4.2021: <<https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/uutishuone/uutiset-ja-tiedotteet/uutiset/uutinen/1509570931695>>. Sivulla käyty 9.7.2021.

(20) Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto (2018). Pelastuslaitosten valvonnan aapinen. <https://www.pelastuslaitokset.fi/julkaisut/valvonnan-abc>. Sivulla käyty 14.12.2021

Liite A: Periaatteelliset valvontavälit

Taulukko A1: Ympäristöolosuhteissa käytössä olevien kohteiden (A1) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Käyttötarkoitus	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Keskussairaalat, muut sairaalat	A100		12						
Terveyskeskusten vuodeosastot - sprinklattu - sprinklaamaton	A105		12	24					
Terveystieteiden erityislaitokset, muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäytössä)	A110					48			
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, palvelutalot, muut vastaavat poistumisturvallisuusselvityskohteet (palveluasuminen) - sprinklattu - sprinklaamaton	A115							36	
Lasten- ja koulukodit, vankilat, ympäristöolosuhteissa päiväkodit sprinklaamattomat vankilat sprinklaamattomat lasten- ja nuorisokodit sprinklaamattomat ympäristöolosuhteissa päiväkodit	A130								
			12		36 ¹⁾				
				24					
				24					

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

<i>sprinklatut vankilat</i>										
<i>sprinklatut lasten- ja nuorisokodit</i>										
<i>sprinklatut ympärivuorokautiset päiväkodit</i>										
<i>Ammatilliset perhekodit²⁾</i>										
<i>Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliikera- kennukset</i>										
- <i>sprinklattu</i>										
- <i>sprinklaamaton</i>										
<i>Vuokrattavat lomamökkit ja -osakkeet</i>										
<i>Leirintäalueet</i>										
<i>Asuntolat, muut asuntolarakennukset</i>										
<i>Vastaanottokeskukset</i>										

1) Avovankilat

2) Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perheko-

dissa.

3) Yritystoimintaa, välitysfirmit

4) Pienemmät kokonaisuudet

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Taulukko A2: Opetusrakennusten ja päiväkotien (A2) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli		Käyttötarkoitus	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
<i>Päiväkoti</i>										
<i>alle 25 paikkaa</i>	A200	231				36		60		
<i>25-100 paikkaa</i>						36				
<i>yli 100 paikkaa</i>					24	36				
<i>Yleissivistävät oppilaitokset</i>	A205	511		12						
<i>Keskiasteen oppilaitokset</i>	A210	521			24					
<i>Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset</i>	A215	531,532					48			
<i>Muut opetusrakennukset mm. kansanopistot yms.</i>	A220	541, 549						60		

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

1) Taulukko A3: Kokoonumis- ja liiketilojen (A3) palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli		Käyttötarkoitus	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset alle 400 m ² 400-2 499 m ² 2 500- 9 999 m ² 10 000 m ² – 19 999 m ² yli 20 000 m ²	A300	111,112,119		12	24		48			120
Ammiskeluravintolat alle 50 asiakaspaikkaa 50-500 asiakaspaikkaa yli 500 asiakaspaikkaa	A305	141				36			96	
Ruokaravintolat ¹⁾	A310			12						120
Teatteri- ja konserttirakennukset paikkaluku yli 300 paikkaluku korkeintaan 300	A315	311, 312		12			48			
Kirjasto-, museo- ja näyttelyhallirakennukset Kirjastot ja museot Näyttelyhallit	A320	322, 323,324			24			60		
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset	A325	341, 342, 349					48 ²⁾			
Muut kokoonumisrakennukset, kuten seura- ja kerhorakennukset sekä urheilu- ja kuntoilurakennukset, maneessit	A330	331,351, 352,353, 354, 359, 369						60		

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Liikenteen rakennukset		A335													
lentoterminaalit ja maanalaiset liikenneasemat ³⁾		161		12	24									60	
muut liikenteen rakennukset ⁴⁾		162, 163, 164, 169												60	

1) Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- tai päivällisruokailuun

2) Tilan sallittu maksimihenkilömäärä voi vaikuttaa tarkastusväliin

3) Lentoasemalla sijaitsevista kiinteistöistä valvotaan henkilöturvallisuudeltaan merkittävimmät kohteet 12 kuukauden välein. Näiden kohteiden määrällä aikaisen valvonnan lisäksi toteutetaan valvontaa lentoaseman kiinteistöihin 24 kuukauden tai 60 kuukauden välein riippuen kohteen arvioidusta riskitasosta.

4) Esim. maanalaiset pysäköintitilat, ei yksittäiset autokatokset

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli		Käyttötarkoitus	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Energiantuotannon rakennukset alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	A400	611, 613			24			60		
Infrastruktuurin kannalta merkittävät¹⁾	A405			12						
Teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset alle 1500 m ² 1500-4 999 m ² 5 000 m ² – 39 999 m ² yli 40 000 m ²	A410	691, 699			24			60		
Teollisuus- ja pienteollisuustalot alle 1 000 m ² 1 000 m ² tai enemmän	A415	692								120
Varastorakennukset alle 1 000 m ² 1 000-9 999 m ² 10 000 m ² tai enemmän	A420	711,712,719			24					120

1) Myös muut kuin energiahuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. sekä huoltovarmuuden kannalta merkittävät kohteet kuten varmuusvarastot jne.

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Liitetäulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontaväiit.

<i>Palotarkastusten ohjeellinen väli</i>		<i>Käyttötarkoi- tus</i>	<i>6 kk [kpl]</i>	<i>12 kk [kpl]</i>	<i>18 kk [kpl]</i>	<i>24 kk [kpl]</i>	<i>36 kk [kpl]</i>	<i>48 kk [kpl]</i>	<i>60 kk [kpl]</i>	<i>96 kk [kpl]</i>	<i>120 kk [kpl]</i>
<i>Kohteella on aluehallintoviranomaisen ympäristölupa</i>	<i>A500</i>	<i>811, 819</i>		<i>12</i>							
<i>Kohteella on kunnan ympäristölupa (alempi raja)</i>	<i>A505</i>								<i>60</i>		
<i>Eriilliset viljankaiuvaamorakennukset¹⁾</i>		<i>891, 892, 893, 899</i>									<i>120</i>
<i>Muut maataloustuotantorakennukset</i>	<i>A510</i>	<i>811,819</i>									<i>120</i>

1) Jos kohde ei ole osa ympäristökeskuksen ympäristölupaan liittyvää toimintaa.

Tarkennus luokkiin A500 ja A505

Aluehallintovirastossa käsiteltävät lupa-asiat ("ylempi raja") (A500)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 150 lypsylehmälle, 380 emolehmälle, 300 lihanaudalle, 300 täysikasvuiselle emakolle, 1 200 lihasiaalle, 30 000 munituskannalle tai 40 000 broilerille;
- b) turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 2 800 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka 1 400 siitosnaarasketulle tai -supille;
- c) muun kuin a tai b alakohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 1200;
- d) eläinsuoja tai turkistarha, jonka luvanvaraisuus määräytyy ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 1 alakohdan d perusteella ja jonka tuotantoeläimien yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä mainitun alakohdan mukaan laskettuna on vähintään sama tai suurempi kuin sen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettu a tai b alakohdan eläinmäärä tai c kohdan eläinyksikkömäärä, joka eläinsuojassa tai turkistarhassa muodostuu suurimmaksi, huomioimatta tilan yhteenlasketussa eläinyksikkömäärässä tuotantokäytön ulkopuolisia eläimiä, jos niiden eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10;
- e) kalankasvatus- tai kalanviljelylaitos, jossa käytetään vähintään 2 000 kg vuodessa kuivarehua tai sitä ravintoarvoltaan vastaava määrä muuta rehua taikka jossa kalan lisäkasvu on vähintään 2 000 kg vuodessa, taikka kooltaan vähintään 20 hehtaarin luonnonravintolammikko tai lammikkoryhmä;

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat ("alempi raja") (A505)

Eläinsuojat tai kalankasvatus

- a) eläinsuoja, joka on tarkoitettu vähintään 50 ja alle 150 lypsylehmälle, vähintään 100 ja alle 300 lihanaudalle, vähintään 130 ja alle 380 emolehmälle, vähintään 60 hevoselle tai ponille, vähintään 250 uuhelle tai vuohelle, vähintään 100 ja alle 300 täysikasvuiselle emakolle, vähintään 250 ja alle 1 200 lihasiialle, vähintään 4 000 ja alle 30 000 munituskanalle tai vähintään 10 000 ja alle 40 000 broilerille;
- b) turkistarha, joka on tarkoitettu vähintään 500 ja alle 2 800 siitosnaarasminkille tai -hillerille taikka vähintään 250 ja alle 1 400 siitosnaarasketulle tai -supille;
- c) muun kuin a tai b alakohdassa mainitun eläinlajin eläinsuoja tai turkistarha, jonka eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 250 ja alle 1 200;
- d) eläinsuoja tai turkistarha, jonka luvanvaraisuus määräytyy ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 11 alakohdan d perusteella ja jonka tuotantoeläimien yhteenlaskettu eläinyksikkömäärä mainitun alakohdan mukaan laskettuna on vähintään sama tai suurempi kuin sen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettu a tai b alakohdan eläinmäärä tai c kohdan eläinyksikkömäärä, joka eläinsuojassa tai turkistarhassa muodostuu suurimmaksi, huomioimatta tilan yhteenlasketussa eläinyksikkömäärässä tuotantokäytön ulkopuolisia eläimiä, jos niiden eläinyksikkömäärä ympäristönsuojelulain liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on enintään 10;

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Liitetäulukko A6. Muiden rakennusten palotarkastusten periaatteelliset valvontavälit.

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Käyttötarkoitus	6 kk [kpl]	12 kk [kpl]	24 kk [kpl]	36 kk [kpl]	48 kk [kpl]	60 kk [kpl]	96 kk [kpl]	120 kk [kpl]
Toimistot ja työpaikatilat	151								120
Palo- ja pelastustoimen rakennukset	721, 722, 729						60		
Rakennus ei kuulu mihinkään muuhun ryhmään, mutta on kytetty hätäkeskukseen ¹⁾							60		
Palo- ja räjähdysvaaralliset tilat									
kylmä jakeluasema, ei rakennuksia jakeluasemat, esim. liikennemyymälät					36				
					36				
Seveso-kohteet ja muut vastaavat									
turvallisusselvityslaitos toimintaperiaatelaitos lupalaitos ilmoituslaitos kemikaaliratapihat ja satamien vaarallisten aineiden kentät, maaliikenteen logistiikkakeskukset ²⁾			12						
			12						
				24					
						36			

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

<i>Turvetoimintaluokat</i>	<i>A625</i>		<i>12</i>				
<i>Kulttuurihistoriallinen rakennus³⁾</i>	<i>A630</i>		<i>Tapauskohmainen harkinta (oletus 60 kk)</i>				
<i>Muut rakennukset ja kohteet⁴⁾</i>	<i>A635</i>		<i>60</i>				
<i>Rakennus tyhjiillään⁵⁾</i>	<i>A640</i>		<i>60</i>				

1) Esim. automaattisella paloilmoittimella varustetut autohallit

2) Kemikaaliraparihoidon, logistiikkakeskusten ja maaliikenneterminaalien valvontaväliä määriteltäessä on huomioitava ainakin toiminnan laajuus ja mahdollisten vaarallisten aineiden osuus tavaravirrasta

3) Kulttuurihistoriallisesti tärkeiden kohteiden määrittelyssä hyödynnetään Museoviraston vuonna 2012 laatimaa Haag-listaa valtakunnallisesti tärkeistä kohteista.

4) Esim. kaivokset, maanalainen rakentaminen. Tähän kategoriaan sisältyy myös yli 8-kerroksiset asuinrakennukset, joissa pelastustoimen toimintaedellytykset ja poistumisturvallisuuden varmistaminen edellyttää muihin asuinrakennuksiin nähden tehokkaampaa valvontaa.

5) Tyhjiillään olevien rakennusten tilanne tarkastetaan viiden vuoden välein ottamalla yhteyttä kiinteistön omistajaan. Mikäli kohde on edelleen tyhjiillään, ohjeistetaan kiinteistön omistajaa ottamaan yhteyttä, mikäli rakennus otetaan käyttöön. Samalla annetaan yleisiä neuvontaa tyhjiillään olevan rakennuksen turvallisuuden varmistamiseksi ja tuhopolttojen torjumiseksi. Tyhjiillään oleviin rakennuksiin ei tehdä valvontakäyntiä.

